

Schriftelijke vragen

Datum 4 december 2023
Volgnummer 236

Onderwerp

Schriftelijke vragen van de leden Aslami, IJmker en Garmy inzake toegepaste profileringscriteria gemeentelijke algoritmes.

Aan het college van burgemeester en wethouders

Toelichting:

De gemeente Amsterdam maakt gebruik van algoritmes voor verschillende doeleinden. Er kleven meerdere ethische bezwaren aan algoritmische profilering. Zo is eerder al gebleken dat profilering kan leiden tot discriminatie. Ook zijn sommige zelflerende algoritmes te ingewikkeld geworden om de beslissingen nog goed aan de burger te kunnen uitleggen. De gemeente dient daarom zeer zorgvuldig om te gaan met de inzet van algoritmes. Algoritmische profilering is wat betreft de fracties van D66, GroenLinks en Volt alleen onder strikte voorwaarden mogelijk. Hierbij is het belangrijk dat selectiecriteria - op basis waarvan het algoritme de selectie uitvoert - zorgvuldig worden gekozen. Zodat tunnelvisie en feedbackloops worden voorkomen.

Daarnaast heeft elke burger recht op een begrijpelijke uitleg van de overheid, bij de selectie door een overheidsalgoritme, dat volgt uit het motiveringsbeginsel ex art. 3:46, 3:47 Awb. Om juridisch te kunnen verklaren hoe een algoritme tot een bepaalde uitkomst is gekomen dient de overheid voorzichtig te zijn met de toepassing van complexe risicoprofilering, zoals op basis van kunstmatige intelligentie.

De stichting Algorithm Audit doet onderzoek naar de inzet van algoritmen door de overheid en de concrete ethische kwesties die zich hierbij voordoen. Door middel van zogenaamde *algoprudentie* hoopt de stichting hiermee bij te dragen aan concrete normen voor de verantwoorde inzet van algoritmes.

In een recent onderzoek naar algoritmische risicoprofilering door de overheid¹ wordt geconcludeerd dat bepaalde profileringscriteria ongeschikt om te gebruiken in overheidsalgoritmes:

- Postcode, en of stadsdeel
- Reden voor afspraak met de gemeente
- Type contact, zoals bellen, mailen, appen of post.
- Laaggeletterdheid

---

¹ <https://algorithmaudit.eu/nl/algoprudence/>

- Aantal kinderen
- Werksector en werkervaring
- Persoonlijke eigenschappen: zoals het kwantificeren van subjectieve eigenschappen zoals de mate waarin iemand professioneel, verzorgd of assertief overkomt.
- Geslacht/gender
- ADHD

Dit onderzoek roept bij de fracties van D66, GroenLinks en Volt vragen op over de toepassing van algoritmes door de gemeente Amsterdam.

Gezien het vorenstaande stellen ondergetekenden, namens de fracties van D66, GroenLinks en Volt, op grond van artikel 84 van het Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen:

1. Deelt het college de opvatting dat algoritmische profilering alleen onder strikte voorwaarden mogelijk is?
2. Deelt het college de conclusie van Algorithm Audit dat de bovengenoemde criteria ongeschikt zijn om te gebruiken in algoritmes? Zo nee, waarom niet?
3. Past de gemeente Amsterdam op dit moment één van de bovengenoemde profileringscriteria toe bij gemeentelijke algoritmes? Zo ja, bij welke algoritmes en waarom is het gebruik van deze criteria hierbij noodzakelijk?
4. Maakt de gemeente gebruik van een afwegingskader bij het selecteren van de geschikte profileringscriteria voor algoritmes?
  - a. Zo ja, welk afwegingskader en hoe werkt dit in de praktijk? Is er bijvoorbeeld sprake van een centraal-toets of hebben afdelingen hierin discretionaire bevoegdheid?
  - b. Zo nee, wat is de motivatie voor het ontbreken hiervan? Hoe wordt de zorgvuldigheid van het selecteren van profileringscriteria gewaarborgd in het huidige proces?
5. Hoe waarborgt de gemeente dat algoritmes uitlegbaar blijven conform het motiveringsbeginsel?
6. Op welke manier informeert de gemeente geselecteerde burgers over het selectieproces van profileringscriteria en het motiveringsbeginsel?
7. Welke mogelijkheden zit het college om deze informatie (selectieproces en motiveringsbeginsel) openbaar te maken via het algoritmeregister?
8. Welke mogelijkheden ziet het college om te stoppen met het gebruik van bovenstaande profileringscriteria in huidige toepassing van algoritmes?

Het recent aangenomen voorstel voor de Europese wet op kunstmatige intelligentie (AI wet) bevat een verbod op criminaliteits- en fraudevoorspellingen gebaseerd op locatie of crimineel gedrag in het verleden.

9. Op welke manier maakt de gemeente op dit moment gebruik van risicoprofielen en algoritmes voor het voorspellen van fraude of criminaliteit?
10. Hoe beoordeelt het college de impact van een mogelijke AI wet op het gemeentelijk gebruik van risicoprofielen bij criminaliteits- en fraudevoorspellingen?

11. Welke mogelijkheden ziet het college om te stoppen met criminaliteits- en fraudevoorspellingen gebaseerd op locatie of crimineel gedrag in het verleden?

Indiener(s),

A.S. Aslami
E.C. IJmker
I. Garmy